

Megjelenik minden vasárnap és csütörtökön.

Szerkesztőség és kiadó-hivatal:

Szabó Albert könyvnyomdájában Kézdi-Vásárhelyt, hova ugy a lap beltartalmi részét illető közlemények, mint az előfizetések, hirdetések, nyilvtéri cikkek stb. intézendők.

Nyilvtéri cikkek soronkint 10 kr-ért közöltnék.

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap.

Előfizetési árak:

Egy évre . . . 6 frt — kr
Fél évre . . . 3 frt — kr
Negyed évre . . . 1 frt 50 kr
Külföldre 1 évre 8 frt — kr
Egyes szám ára 6 kr.

Hirdetések díja:

minden egyhasábos garmond-sorért vagy annak tőrfogatért 4 krajczár.
Ezenkívül minden beiktatásnál 30 krajczár bételdíj fizetendő.

Székhámos hitelszövetkezetek.

Csak a napokban járta be a budapesti lapokat az a hír, hogy a felebbezési forum helybenhagyta néhány hitelszövetkezeti „director” vád alá helyeztetése iránt hozott törvényszéki végzést s így előreláthatólag rövid idő múlva ismét egy törvényszéki drámának leszünk tanúi, melyből sok okulást fog méríthetni a törvényhozó és a nagy közönség egyaránt.

Az utóbbi években gombamódra szaporodtak Budapest fővárosában a hitelszövetkezetek. Tulzás nélkül elmondhatni, hogy legnagyobb részükben paródiáját képezik annak az intézménynek, melynek nevét viselik. Csakhogy ez a paródia, a helyett, hogy derűltsegre fakasztana, ellenkezőleg még szomorú érzelmeket ébreszt abbanis, a ki anyáigilag nincs érdekelve a dologban. Lehetetlen a legnagyobb felháborodás nélkül szemlélni, mint profanizáltak egy intézmény, melyet kiváló szellemek az önségélyezés és nagy czélok társulás útján való végrehajtása érdekében gondoltak ki és alkottak meg. A törvény, mely a szövetkezeti ügyet rendez, úgy látszik, tehetetlen addig, míg az ügy el nem jut a criminalitás stadiumába. A büntető codex lép ilyenkor a kereskedelmi törvény helyébe, de ez csak részleges elégtételt képes nyújtani, mert ha rá is sujt azokra, a kiket büntösknek talált, nem téríti meg azt a kárt, melyet egyesek azok üzelmiei folytán szenvedtek.

Nem tárnunk új képet az olvasó elé, midőn vázoljuk azt a módszert, melylyel hitelszövetkezeteink az a része, melyről szó van, kezdi és tengeti életét. A tagok nem azért lépnek

be az efféle szövetkezetbe, hogy befizetéstik által oly alapot teremtsenek, melylyel a hitelre szoruló tag baján segíteni lehessen. Ezek a tagok mindnyájan hitelre szorulnak, és a közvetlen cél nem az, hogy egymáson segítsenek, hanem magukon. A törzs részvényre való egy befizetést elégséges alapnak tartják arra, hogy a tag igénybe vegye a szövetkezet pénztörzsét, de ez mindjárt kezdettől fogva a csekély mérvű befizetések miatt nagyon szűken bugyog s így ezen az uton a forgó tőkének beszerzésére számítani alig lehet. De hát az alapítók befizetései? Ezen a téren nem kevésbé sajnos tapasztalatok állanak rendelkezésre. Az alapító urak ugyanis többnyire olyanok, a kik maguk is a hitelszövetkezettől várnak pénzt, de tudatában alapítói hivatásuknak készek saját hitelüket latba vetni, csak legyen bank, mely az ő váltójukra ad valamit. S miután ez ritkán történik, kezdődik a ma már nem szokatlan mód és akezióba lépnek a hitelközvetítők. Ezeknek az uraknak a ténykedésével — írja a „Pénzügyi Utmutató” — volt alkalmunk már lapunk hasábjain foglalkozni. Azok, a kik az ő hangzatos hirdetéseiket olvassák, a hol mesésen olcsó hitel a legkényelmesebb és legszabadalvább visszafizetési módozatok mellett helyeztetik kilátásba, nem is sejtik, mi csoda erők állanak e közvetítők mögött. Ez utóbbiak nem egyebek, mint az illető hitelszövetkezetek ügynökei, a kik a hirdetések horgába akadt klienst átadják a hitelszövetkezetnek további elbánás végett. S a szövetkezet kész is a segélynyújtásra, de miután csak tagoknak adhat kölcsönt, megkívánja, hogy a pénzt kereső először is törzsrésztvény jegyzése által a tagok sorába lépjen, s má-

sodszor, hogy váltóját teljesen elfogadható kezesek által fedezze. A szerencsétlen észre sem veszi, hogy az utóbbi feltétel befartásával másutt is kapna pénzt, a nélkül, hogy a szövetkezetbe való belépésre magát lekösse; de mikor ezt észrevette, már késő, mert a váltó benyújtását, tehát a hitelkérést, a tagok sorába való belépésnek kell megelőznie; a tag tehát már teljesített némi befizetést, s miután a váltójához fűzött követelményeknek a legtöbb esetben nem tud megfelelni, az áldozat abba a helyzetbe jut, hogy befizetéseket tett ugyan, de kölcsönt nem kapott. Ha aztán abban hagyja az egész dolgot és veszni hagyja már befizetett pár forintját, akkor is jaj neki. Mert most a szövetkezet lép fel ellene és könyörtelenül beperli a jegyzett törzsrésztjegyek teljes befizetésére.

A vázolt eljárás még nem meríti ki az ily eszközökkel dolgozó hitelszövetkezetek kifosztogatással azonos munkaprogramját. Hosszu bünlajstromot sorolhatnánk fel, mely egyrészt bizonyítja, hogy a törvény jó intencziói mennyire meghamisíthatók a tények által, másrészt mennyire rövidlátó a nagy közönség. A hitelszövetkezetek azon budapesti válfaja, melyeket jellemezni kívánunk, különös előszeretettel a vidékre terjeszti ki hálóját. Mozgó ügynökei bejárják az országot, s hol ne találának embert, a ki kölcsönpenzt akar fölvenni, még pedig — olcsón! Pedig a kamatláb, mely árat képezi itt a pénzhasználatának, magában véve is magas, de az intézet által fölszámított mellékkiadások, melyekről az alapszabályok hallgatnak, már az uzsorakamat magasságát érik el. Ily módon a hitelszövetkezetek működése valóságos csapás lesz, mely nemcsak hogy nem használ

A „Székelyföld” tárczája.

A szerencsés halász.

(Elbeszélés.)

(Vége.)

Az ut egy kanyarulatánál Jeanette a gróf mellé került.

— Az nemtelenség volt, gróf ur, a mit ön most tett — szólott ingerült hangon s aztán gyors léptekkel a háziasszony felé tartott; pár szóval röviden elbucszott s hirtelen eltávozott.

Midőn a társaság szétszólt, Mezey félrevonta a grófot.

— Kedves barátom, ön engem igen kellemetlen helyzetbe hozott s igen kérem, segítene ki belőle. Stoilovné úgy bucsuzott el tőlünk, hogy házunkat nem keresi fel többet. Okát nem adta; de azt hiszem, csak ön adhat felvilágosítást, mert úgy látszik: az sértette őt, hogy ön talán eltagadta ismeretségét. Ha igaz, kérem, adjon felvilágosítást, mert házamban történt sértésért én tartozom bocsánatkéréssel; mondja, miért sértette meg?

István egy darabig hallgatott, de azután egyszerre kiömlött belőle mind az az érzelem, melyet magába kellett eddig fojtania.

— Miért sértettem meg? ... Mert szeretem! mert imádom! Gyűlölöm kellene, de most látom, hogy még mindig rajongok érte. Kérjen tőle bocsánatot az én nevemben s engedje, hogy házából inkább én maradjak ki, mint ő.

S azután elmondta István Mezeynek egész történetüket, s végül hozzá tette, hogy a világért el ne mondja senkinek, de különösen titkolja el Jeanette előtt, hogy még mindig imádja őt, mert hiszen most már még nagyobb akadályok állanak közöttük: a férfi büszkesége és az özvegy megkészesedett vagyona.

Mezeynek természetesen első kötelessége volt, hogy az érdekes történetet elmesélte a feleségének, és Mezeynének első kötelessége volt, hogy rögtön elment Stoilovnéhoz s elmondta ennek, hogy István még mindig imádja őt.

Jeanette előtt a mennyország nyílt meg; kétségbe esésében már összecsomagoltatta máhát, hogy elutazzék, midőn barátnője elárulta neki a holdgító titkot.

Most aztán elkezdődött két asszony összeesküvése és ostroma egy férfi ellen.

De István büszkesége minden közeledést meg-hiusított s a két asszony már-már reményét vesztette a győzelem iránt, midőn végre Jeanette fejében megszületett egy vakmerő terv.

A terv kiviteléhez csináltatott magának Jeanette egy külön toilettet; a toilették legbájosabika volt ez: egy fűrdő-costume, mely aranyhalat képezett!

Kikéreltette Jeanette, hogy István mily időben sokott vitorlás-kirándulásaira indulni, s fölöttvén az aranyhal-costume-öt, a partra hajtatott.

István épen a vitorla kibontásával volt elfoglalva, midőn Jeanette a partra ért.

Senki sem volt a közelben s Jeanette elkülvén kisérő komornáját, egy hirtelen mozdulattal ledobta magáról a fűdői köpenyt s a napsugarak megcsillantak az aranyhal vakító pikkelyein.

A mint István oda tekintett, kezeiből egyszerre kiejtette a vitorlarudat, a min aztán a bájos aranyhal elkezdett olyan jóízűen kacagni, hogy a grófnak arcába szökött a vér.

Hozzá látott ismét a vitorla kigöngyölítéséhez, de a munka csak lassan ment, mert tekintete ott veszett azon a gyönyörű látványon.

A kacagó aranyhal pedig ott sűtkérezett a part fövenyén s kaczerán fűrdött a nap sugarai-ban; a testéhez tapadó öltöny vakmerő öszinteséggel árulta el a szép asszony bajait s Istvánnak minden erejét össze kellett szednie, hogy csónakját a partról el tudja távolítani.

Majd az aranyhal a hús hullámokba merült s bájos fürgeséggel uszált a part mentén. Egyszerre aztán vakmerően nekiindult a nyílt tengernek, karjaival gyorsan szelye a habokat.

István sovárgó, de egyszer-mind aggodó tekintettel kísérte a vakmerő asszonyt.

Egyszerre egy sikoltás hallatszott s az aranyhal eltűnt a habokban.

A gróf kétségbeesve rántotta be a csónak vitor-láját, s megragadva az evezőket, a hely felé sietett, hol Jeanette a víz alá bukott, de alig tett pár evezőcsapást, midőn az aranyhal ismét a felszínre került, de látszólag teljesen elaléva.

István hirtelen kiugrott a csónakból s kétségbe-

annak, a ki igénybe veszi, hanem ellenkezőleg megrontja nem csupán őt az egyént, de általában a hitelviszonyokat. Most a kölcsönt kérő adós, de meg a szélhámos hitelszövetkezet váltói visszleszámitolásra nem lévén alkalmasak, a vezetők mindenféle furfanghoz kénytelenek folyamodni, hogy valami tőkére tegyenek szert, melyből első sorban saját működésük díjazását fedezik. Ennyit még valahogy előteremthetnek, de az intézettel szemben fellépő hitelígyényeknek eleget tenni már nem képesek.

Eképen az alap, melyre az üzlet támaszkodik, már kezdettől fogva meg van rendítve, a hitelkeresés és hitelnújtás nyilvánulásai pedig olyanok, hogy magukon hordják a szédelgés bélyegét.

Ezek az állapotok tarthatatlanok, ha csak azt nem akarjuk, hogy a hitelszövetkezetek ügye nálunk teljesen diszcreditáltassék. A kereskedelmi törvény szövetkezetekre vonatkozó részének is nem egy hiányát derítette ki a gyakorlati élet. Az egyik hiány minden esetre, hogy nem gondoskodott kellőképp a garanciákról, melyek az üzlet szoliditását biztosítani képesek. Nem lehet megengedni, hogy a társulási eszme czégre alatt az egyéni tisztességtelen czélok törvényes oltalmat nyerjenek. Az illetén törekvéseknek mindjárt kezdetben útját kell vágni és a hitelszövetkezetek alapítótól megkivánni, hogy megfelelő erkölcsi és anyagi tőkével fogjanak a vállalatához. A felügyeletnek és ellenőrzésnek hatályosabban kell nyilvánulnia úgy a vállalat kebelében, mint a nyilvánosság előtt. E körülmények érvényesülésével párhuzamban fog haladni a tisztességtelen vállalatoktól, és akkor remélhetőleg nem fognak ismétlődni azok az esetek, melyeknek, fájdalom, újabban oly sűrű egymásutánban vagyunk tanui.

Kinevezések. Ő Felsége, a király, e hó 9-én kelt legmagasabb kéziratával, Fejér Miklós miniszteri osztálytanácsost a földmívelés-, ipar- és kereskedelem-ügyi miniszteriumhoz államtitkárrá, Lónyay Sándort Bereg és Ugocsa vármegyék főispánjává, Zsilinszky Mihályt Csongrád-vármegye főispánjává nevezte ki.

„Rudolfinum.” Emilitettük volt, hogy e czímmel a vallás- és közoktatásügyi miniszter az előkelő

esett erővel uszott Jeanette felé, ki már teljesen elveszteni látszott eszméletét, midőn a gróf átkarolva derekát, a csónakba emelte.

Mozdulatlanul feküdt a szép asszony a csónakban, István aggódva hallgatta szíve dobogását, hogy él-e még.

A szív hangosan vert s a szép testen az élet melege ömlött el. István tehát megnyugodva várta Jeanette ébredését s sovárgó tekintettel gyönyörködött a szép asszony bájaiban. Ott feküdt előtte az az imádott lény, kiről annyit ábrándozott; ott feküdt némán, álomba szenderedve; az a szép piros ajak, melynek csókjára oly régóta vágyott, ott lihegett ajkához közel, a karcsu derék ölére csábitotta; a fiatal gróf érezte, hogy vére hevesebben kering, elfogta az ellenállhatatlan vágy s ölébe vette a gyönyörű termetet, a bájos főt keblére hajtotta és a félig nyílt ajakra egy égő csókot nyomott.

Az aranyhal egyszerre kinyitotta szeméit s kaczerül a szemébe kaczagott a megrémült ifjunak.

— Oh, maga ügyetlen halász! Aranyhalat akart fogni, ugy-e? Csakhogy az aranyhal fogta meg a halászt — s azzal a férfi nyaka körül fonta puha karjait és a fülebe suttogott lágy, szerelmes hangon: — de ha nem akartod megtartani magadnak örökre, akkor csak dobd vissza a habokba az aranyhalat, hadd vesszen oda igazán...

A szerencsés halász még szorosabban keblére ölelte a bájos aranyhalat.

családok fiai számára katonai nevelő intézetet szándékozik felállítani felekezeti jelleggel. A terv a szabadelvű-párt értekezletén a közoktatásügyi tárca költségvetésének tárgyalásakor igen élénk vitára adott alkalmat, annyira, hogy hír szerint a kultuszminiszter tárcáját kötötte hozzá. Kifogást emeltek a létesítendő intézetnek főképp felekezeti jellege ellen. Az ügy a párt csütörtöki ülésén békés elintéztést nyert Tisza Kálmán miniszterelnök felszólalása után. A miniszter ugyanis azt indítványozta, hogy a „Rudolfinum” javaslatához határozati javaslat nyújtassék be, mely kimondja, hogy a felállítandó intézetbe más felekezetbeliek is fölvehetők. Egyuttal hozzátenni javasolja, hogy — mihelyt a pénzügyi helyzet javulni fog — a kormány utasítsassék a kizárólag állami jellegű intézet felállítására. Csak y Albin gróf miniszter a javaslatához hozzájárult s azt az értekezlet is elfogadta.

Országgyűlés.

A képviselőház a keddi ülésen letárgyalta a pénzügyminiszterium költségvetésének nagyobb részét. Az illetékkiszabási tételnél Wekerle Sándor (Polónyi felszólalása folytán) kilátásba helyezte némely anomaliák megszüntetését. A kormány elő fogja készíteni az értékminimum szabályozását. A földadónyilvántartási felügyelőségek tételénél felszólalt Linder György, felhívva a kormány figyelmét az általános jövedelmi pótladónak ama súlyos aránytalanságára, mely a földadó ugynevezett kikerekítése által áll elő. A pénzügyminiszter kijelentette, hogy a kérdés tanulmányozás tárgyát képezi s az egyenes adók revideálása alkalmával ez is meg fog oldatni. A dohányjövődék, a lottojövődék, a sójövődék és az állami jöszágok tételeinél többek által tett kérdésekre Wekerle miniszter adott tüzetes felvilágosításokat. A fémányasztat tételénél Péchy Antal hívta fel a kormány figyelmét a bányáiparra.

Folyó hó 15-én a közmunka- és közlekedésügyi költségvetést tárgyalta a ház. Baross miniszter a Duna-gőzhajózási társulatra vonatkozólag kijelenté, hogy a kormányt kizárólag a magyar érdekek vezérlik; ha a kiegyezés a társasággal nem sikerül, akkor is meg fogja oldani a kérdést. Van a magyar államnak néhány hajója; eleinte bár kevéssel kezdjük, de ezt kifejleszteni és támogatni fogjuk. A vasuti forgalmat illetőleg kijelenti a miniszter, hogy nemsokára az utazás olyan olcsó leendő, a mint azt mindenki régóta várja.

SZEMLE.

Németországban a Rajnavidéken sztrájkoknak a bányamunkások. Több mint százezer munkás szünetel; nem becsüljük túl tehát a számot, ha háromszázezer lélekre tesszük a kenyér nélküliek számát. A sztrájk pedig egyre terjed; a példát más vidékek munkásai is követik. A gyárosok helyzete súlyosbodik. A munkások főszerele a munkaidő hosszúsága, melynek leszállításáról a munkaadók hallani sem akarnak. A sztrájk támadását rosszakaratú elemek izgatásának tulajdonítják. Mindamellett a béke kedvéért hajlandók engedményekre, nevezetesen készek béremelést adni, mihelyt a munkások visszatérnek a munkába. A munkaidő leszállításáról azonban mit sem akarnak tudni. A konfliktus megszüntetését úgy a munkások, mint a munkaadók a császár közbelépésétől remélték. A munkások küldöttséget menesztettek a császárhoz, a ki folyó hó 14-én fogadta a küldötteket. A császár azt mondta, hogy nagyon szíven viseli a dolgot s vizsgálatot fog indíttatni; óvja azonban a munkásokat a politikai pártzavaroktól s különösen a szociáldemokráciától. Mert mihelyt ily irányú kihágás történék, minden hatalmat igénybe fog venni annak elnyomására. — Hogy ki bírja ki tovább a sztrájkot, a munkások-e, vagy a munkaadók, azt még most nem tudhatni. Ettől függ a sztrájk kimenetele.

A nihilista mozgalmakra vonatkozólag újabban ismét nyugtalanító hírek érkeznek Pétervárról. A nihilista összeesküvések ügyében ugyanis messze terjedő nyomozatok indítottak az orosz rendőrség részéről, melyek meglepő eredményre vezettek. A rendőrség új nihilista összeesküvésnek jutott nyomára. Számos elfogatás történt egész csendben. Az elfogott katonatiszteknek kompromittáló iratokat, sőt egyiknél dinamitbombát is találtak.

Boulanger vád alá helyezéséről a legkülönbözőbb hírek érkeznek Párisból. Legujabban ismét azt jelentik, még pedig két különböző forrásból, melyek egyike felhivatalos, hogy a szenátus vizsgáló bizottsága a Boulanger és társai elleni eljárás megszüntetését fogja indítványozni. Ha a hír igaz, akkor a Tirard-kormány helyzete a képviselőházban még bajosabbá válik s a boulangista agitáció újra nagy arányokat fog ölteni.

Az E. M. K. E. választmányi ülése.

Két napig tartott, május 12. és 13-án, az egyesület májushavi rendes ülése.

Nagyszámú vidéki tag volt Kolozsvárról. A rendkívül hosszú gyűlést a folyó évi segélyezések tárgyalása okozta.

Ülés megnyitása után elnök meleg szavakban emlékezett meg József főherczeg ő cs. és kir. fenségének örömnepéről, melynek napja éppen a gyűlés napja. Indítványozta elnök, hogy a gyűlésről lelkes üdvözlő sürgöny küldessék Alcsuthra, mely indítványt a választmány szűnni nem akaró hosszas éljenzéssel tett magáévá.

Miután a gyűlés sajnálattal vette tudomásul dr. Haller Károly alelnök lemondását, kezdetét vette a napirend tárgyalása.

A titkári havi jelentés szerint a lefolyt hóban megkezdett a tagoknak a tagdíjak befizetése iránt való fölszólítása.

Mint hogy az alapítók 5 éves cyklusa az idén jár le, midőn a teljes tőkét az alapszabályok szerint be kell fizetniük, első sorban az alapítók szólítottak fel.

A pénztári havi kimutatás szerint az egyesület bevétele ápril hóban 17.369 frt 87 kr volt; ezzel az összes vagyon 402.705 frt 93 kr készpénzre nőtt. Ez örömdetes eredmény éljenzéssel vétetett tudomásul.

A napirend főtárgya: a segélyező-bizottság javaslata következt a folyó évre beérkezett segélykérvényekről.

A bizottság hetekig tartó munka eredményeként terjesztette be Sándor József előadó által nagy és részletes munkáját. A munkát előrebocsátja, hogy a bizottság a beadványok elbírálásánál szabályosan az alapszabályokhoz, a munkaprogramhoz és a fennálló segélyező elvekhez tartotta magát, a szükségleteknek a számvizsgálók által elkészített és a választmány által jóváhagyott utolsó zárszámadás keretében felelt meg.

Végeredményül a bizottság munkálatainak összegezéséből kiemeltük, hogy ez alkalommal különböző évjáradékokra 4075 frt 18 kr köttetett le. A korábbi járadékokkal együtt, leszámítva a brassói közgyűlés által az egyesület fentartására és továbbfejlesztésére megszavazott összeget, — lekötöttet az egyesület utolsó zárszámadási tőkéjének összes kamata, 1806 frt 83 kr évi kamatot kivéve. Ez az összeg áll még rendelkezésre járadékok számára és a január hó elseje óta 25.970 frt tőkeszaporulat kamatja. A jövő évi IV-ik segélyező turnusra eddigelé még csak ennyi áll rendelkezésre.

A tárgyalás során kimondta a választmány, hogy jövőre mindennemű beadvány év végéig zárólag benyújtandó, a tárgyalás fölöttük pedig a következő év áprilhavi rendes ülésében történik meg.

A választmány elhatározva a szükségletek következtében az újabb gyűjtő akciót, az áldozó közönségnek minden kimutatásnál világosabban szóló meggyőződöttese végett kimondta, hogy minden az egyesület által segélyezett intézményre — főképp a jövő alkotásokat illetőleg s a mennyire és hol lehetséges, a multa is visszahatólag — a segélyezés mértékének és természetének megfelelő jelző föliratok helyeztessenek.

Az egyesület individualitásának kifejezéseiképpen, a mint ez a kolozsvári és brassói fiókoknál tényleg érvényesítve van, jelző-táblák fognak tétetni az összes fiókhelyeken a házra, hol az egyesület intézősége van.

A megszavazott számos segély tételeire nézve kiemeltük, hogy több önálló E. M. K. E. intézmény érdekében a lakossággal való személyes érintkezés végett Bartha Miklós, gróf Bethlen Bálint és Szabó Sámuel három különböző helyre kiszállásra kértettek föl.

A debreczeni dalegylet körutat tevén az erdélyi részekben, tiszta jövedelmét az egyesületnek ajánlotta föl. Választmány köszönettel fogadva el a szíves fölajánlást, a körutba eső fiókokat a rendezésben közreműködésre hívja föl.

Egyéb tárgyak után a vasárnap és hétfőn d. u. 3-tól késő estig tartott igen érdekes és látogatott gyűlés véget ért.

Különfélék.

— **József főherceg** folyó hó 16-án este Maros-Vásárhelyre érkezett. A pályaudvaron a főherceget Mádi Kovács altábornagy és Gunesch ezredes fogadták. A fogadtatás után a főherceg a gyakorlótérre ment.

— **A háromszéki vasut** közigazgatási bejárásáról szóló jelentés átvizsgálására a közlekedésiügyi miniszter, mint halljuk, kiadta a rendeletet. A miniszteriumban a munkát közel áll befejezéséhez s ha ez is megtörtént, kezdetét veheti az építés.

— **Kézdi-Vásárhelyt** az idei ujencozás a következő eredménnyel folyt le: Előíratott három korosztályból 58; megvizsgáltatott 29, igazolva távol volt 13, igazolatlanul 16, besoroztatott 9.

— **Szinészet.** Kézdi-Vásárhely város tanácsa Miklósy Gyula szinigazgatónak adta ki a nyári szini évadra a helyhatósági engedélyt. Nyombará megis érkezett Kömley ur, a társulat titkára, előleges bérletgyűjtés végett; kibocsátotta a szokásos szini jelentést s meg is kezdette — eddig elég szép eredménnyel — működését. Miklósy urat és társulatát nem ismerjük, azért — okulva a mult tapasztalatain — előleges ajánlgatásokba nem bocsátkozunk, hanem annyit az igazság érdekében ki kell jelentenünk, hogy Miklósy urat a saját útján úgy ismerjük, mint a legderekabb szinigazgatók egyikét. Hogy a szini jelentés ígéretei beváltak-e s hogy a társulat meg fog-e felelni a várakozásnak, a jövő fogja megmutatni, s mi, a nélkül, hogy bizalmat előlegeznénk, mindig készségesen fogjuk hirdetni a sikert s örövendeni fogunk, ha kapunk végre egy társulatot, mely a közönség bizalmával vissza nem él. A kibocsátott szini jelentés szövege a következő:

„Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy 43 tagból álló dráma-, operette-társulattal és saját zenekarommal előadásaimat folyó évi május hó 23-án „Válás után” című 3 felvonásos vígjátékkal megkezdem. Műsorom oly gazdag játékszínekben, hogy itt működésünk alatt csakis itt még soha sem adatott színműveket és számos új operettet hozok színre, ugymint: Színművek: Thurán Anna, A vasember, Egér, Constantin abbé, Uzsay gyöngy, Kokó király, Szegény Radoné, Klefka, Virág-fakadás, Bálkirálynő, Doktor bácsi, Ne vigy a kísértetbe, Egy magyar nábob, Löcsei fehér asszony, Clemenceau, Ingenyélők stb. Operettek: Suhancz, Pipa-csész király, Ördög a földön, Mikádó, Titkos csók, Eleven ördög, Özgény báró, Nap és hold, Nebántsvirág, Trapezunti hercegnő, Üdvöske, Boccaccio stb. Társulatom személyzete: Nők: G. Petrovits Ilka, Feketéné Janka, Bárdyné Anna, Kömley Gyuláné, operette- és népszínmű-énekesnők. Rónai Karola, drámai szende, Miklósi Ilonka, naiva. Nagyné Könyves Mari, drámai anya. Földváryné, társalgási. Lipcseyné Anna, komika. Azary Ilon, Kovácsné, Csánády Lenke, Huber Anna, Török Mariska, Kolunbánné, kardaloknok és segéd-színésznők. Férfiak: Miklósy Gyula, jellem (igazgató). Kömley Gy., komikus és operette-buffo (rendező). Kendy Gusztáv, jellem (rendező). Kovács Sándor, szerelmes és társalgási (rendező). Bárdy Lajos, hős szerelmes és társalgási (rendező). Miklósy Gábor, bonvivánt. Nyiregyházy Vilmos, operette-tenor. Bányay János, kedélyes apa. Ifj. Miklósy Gyula, operette-énekes. Földváry Gyula, apa-szerepekre. Csige Lajos, népszínmű-énekes. Hervey Árpád, Hazay Tivadar, Olmosy Rezső, Berényi Géza, Erney Emil, Thury Zoltán, Lantos József, kardaloknok és segéd-színészek. Domby Gyula, sugó. Bánáti, ruhátárnok. Csabay, szertárnok. Zenekar: Fekete József, karnagy. Kolunbán Béla, első hegedűre. Korger Agoston, második hegedűre, Lantos József, második hegedűre. Uschak Ignác, viola. Jónák Ferencz, flótás. Rassner Ferencz, klarinétos. Spieler Ferencz, bőgős. — Tán nem leszek tulbizakodott, ha állítani merem, hogy ily műsorral és ily társulattal képes leendek a n. é. közönség műigényeinek megfelelni. Jogosan kérhetem tehát a n. é. közönséget, miszerint nagyobb mérvű pártolásban részesíteni kegyeskedjék. E pártolás leginkább az előleges bérlet aláírásában nyilvánulhat, melynek pártolására mely alázáttal kérem a n. é. közönséget. Bérlet-ár 20 előadásra: Páholy 50 frt, korszék 14 frt, zártársék 10 frt. Napi ár: Páholy 4 frt, korszék 1 frt, zártársék 80 kr. A bérlet eszközlésével Kömley Gyula urat, társulatom titkárát bízom meg. Mely tisztelettel ajánlom becses pártfogásukba. Alázatos szolgáluk Miklósy Gyula, szinigazgató.”

— **Halálozás.** Dálnoki Gaál Mihály, a dálnoki ev. ref. egyház kitűnő gondnoka, folyó hó 17-én 45 éves korában meghalt. Temetése 19-én d. u. 2 órakor lesz. Béke poraira!

— **A gyergyószentmiklósi szegény tanulókat segélyező egyesület** első társas-estélyét ifj. Vákár Istvánné, Ferenczy Ilka, Fejér Véri, Medgyesi Vilma urhölgyek, Lázár Lajos, Jankó András és Szouchek István urak rendezése mellett folyó hó 11-én igen szép eredménnyel tartotta meg. Az estély meglepetése egy jól sikerült némaképlet volt. A tiszta jövedelem 13 frt 50 kr. A közelebbi társas-estély folyó hó 25-én lesz. A nemes ezélra törekvő egyesületet ajánljuk a közönség figyelmébe.

— **Szolgabíró-választás.** A gyergyószentmiklósi járási szolgabírói állomás betöltése Csikmegye törvényhatóságának folyó hó 20-án tartandó rendes tavaszi közgyűlésén választás után fog megtörténni.

— **Májális.** A baróthi „Polgári Olvasókör” saját alapja javára idei május 19-én, esetleg 26-án, az ugynnevezett „Gödör patakában” májalist rendez. A mint az előjelek mutatják, ha az idő engedi, az ünnepély sikerülni fog, mert oly 12 tagból álló bizottság áll a dolog élén, melytől csakis a lehető legjobbat várhatja mindenki. A ki a bizottság által körülhatárolandó körbe be akar lépni, az köteles a bejárat-, illetve pénztárnál vagy családnál, vagy pedig személy-jegyet váltani. Család-jegy ára 40 kr, személy-jegy ára 20 kr.

— **Teleky Samu gr.,** a híres Afrika-utazó, a ki nevének az egész tudományos világ előtt dicsőséget szerzett fontos fölfedezéseivel, melyeket Afrika bensejében tett, kedden este Kolozsvárra érkezett, honnan egy napi időzés után Sáromerkére, birtokára utazott. A gróf nagy utja tele van a legérdekesebb és legszebb mozzanatokkal, de egyúttal sok veszélylyel is járt. Nem egy alkalommal kellett a grófnak a vad törzsekkel harcolnia és más természeti akadályokkal megküzdnie. Ezzel szemben azonban a gróf nagybecsű felfedezéseket tett; így több nagy ismeretlen tavat fedezett fel, számos megfigyelést tett és rendkívül értékes gyűjteményt hozott magával, mely tudományos tekintetben, főleg etnografiai szempontból, a legbecsesebbek közé tartozik.

— **A személyortóra** vonatkozólag, mely a magyar államvasutak összes vonalain folyó évi aug. 1-én tényleg életbe fog lépni, megjegyezzük, hogy a vonatirányok tizenegyzö zónára fognak felosztani s így tizenegyzö díjtétel lesz alkalmazásban. A legalacsonyabb díjtételt 10 krajczárra tervezik; de a legmagasabb sem fogja tulhaladni az I. osztályban a nyolcz forintot. A helyi forgalom és a nagy távolságok díjtételei jóval, sőt ez utóbbiak négy-ötszörte alacsonyabbak lesznek az eddigieknél; a középtávolságokra nézve azonban (150 kilométertől 250 kilométerig) nagyon jelentékeny lesz a változás az érvényben levő menet-térti jegyek árához képest. A szabadjegyek nem fognak megszűnni; az államtisztviselők és családjaik részére fennálló kedvezmények érvényüket veszti; beszüntetik továbbá a menettérti jegyeket s utóbb a bérletjegyeket is. A rendes menet-jegyek alakja szintén megváltozik.

— **Elpusztult község.** Borzasztó szerencsétlenség híre érkezik Erzsébetvárosról. Szász-Ernye községben, melynek lakossága magyarokból és románokból áll, május 14-én óriási tűzvész támadt s néhány óra alatt a község a lángok martaléka lett. Nyolczvan család lett hajléktalanná és mindene a tűzbe pusztult. A szerencsétlen lakosok a legnagyobb nyomorba jutottak. Lengyel Sándor erzsébetvárosi polgármester a hírlapok útján kér segítyt a tűzvész által sújtottak részére, kikre mi is felhívjuk a könyörületes szívek figyelmét.

A közönség köréből.*

Felelet a „Gyergyódtírói dolgok” című cikkre.

(Folytatás.)

„Harcozt... érdekei mellett” — potyog a vád tovább, — „hogy 800 s egynehány részvényt sodorhasson miattuk a koldusság végpartjára” — mondja még az — evangelista.

Ah! de borzasztó! 800-at a koldusság végpartjára!

Hát már annyira volnánk, hogy 800, székegy gazdából, kereskedők- és tisztviselőkből álló egyén 1000—4000 frt miatt, melyet reális biztossékkal bíró igazgatóság amugy is fedezett volna, már a koldusság végpartjára jut?! És ennek mind én lennék az oka?!

(Egész magamon kívül vagyok tetteim és részvényes társaim sorsa miatt. Oh, a rossz lelkiismeret! El e rémtörténettel! Kegyelem!)

Komolyan mondom, fura tréfa! Az egész állítás képtelen; mert tétélezzük föl bárkinél a legrosszabb szándékok; vajjon lehetséges-e, hogy egy 13 tagból álló testület, mint milyen értelmes az

* E rovat alatt helyet adunk a közérdekű felszólalásoknak, de a felelősség a beküldőt illeti. Szerk.

egylet igazgatósága, annyira befolyásolható legyen, hogy az egylet iránt érzett legszentebb meggyőződését föladjá? Bizonyval nem. Azért én e vád elől egyszerűen kitérek.

„Azért az igazgatóság öt kisorsolta.”

Oh, csak valahogy a végéhez jutott! Hiszen az egész köszönettagadás a kisorsolás kedvéért történt. „Ime, „Székelyföld” olvasó közönsége, milyen ember is az a K. F. I. Kisorsolták!” Ha ezt Pr. ki nem kürtölheti s a begyében marad, meghal tőle, mint a tavaszi csirke a nagy gilisztától.

Szó, a mi szó, de hogy a kakas csipje meg azt a Pr.-t, erősen rám piritott.

Az igaz, hogy a „kisorsolta” után ott szerénykedik a „volt” szó is. Tehát „kisorsolta volt”.

Hanem az olvasó nem tud rajta eligazodni, hogy mit tesz az a „volt”.

Megmondom én. Az a „volt” azt teszi, hogy az igazgatóságnak eljárása szabálytalan „volt”. Főbb említem, hogy a márczius 25-ki gyűlés meghívóját láttamoztam, s daczára annak, hogy a mondott gyűlésen rohamos kisorsolásom tárgyalatott, jelezve nem „volt” az én személyes ügyem, mert ha jelezve „volt” volna, a gyűlésre elmentem és nem távoztam volna el már 24-én magán-ügyben.

De az a „volt” azt is teszi, hogy a sorsolás el-sietett „volt”, erőszakolt „volt” s e mellett a gyűlés még határozatképes sem „volt”, az indítványozó az elnök „volt”, pressio „volt” s csak 3 szavazó „volt”, abból is 1 mellett volt s az elnök indítványozó úgy tette föl a kérdést, hogy vagy öt tartsa meg a gyűlés, vagy alattitrat, a ki távol „volt”.

A dolognak befejezése pedig az „volt”, hogy a nagygyűlés a sok „volt”-at megsemmisítette egyhangulag s minden maradt a régiben.

Hogy pedig a dolog így történt, azt már a nagy történetész Pr. is elismeri, midőn örök emlékeztető elmélkedésében mondja: „A fennemlített személyi kérdést illetőleg mert nem akarták elfogadni.” Ez azt teszi, hogy az igazgatóság czége alatt betérjesztett kisorsoláson a nagygyűlésen nem fogadták el. Utoljára oda zsugorodott össze az egész: szavazzanak nekem bizalmatlanságot.

Vádak: a) „Titkos ügyvédi szerepet vitt S. P. mellett.” A vád ezen pontja nem tette meg a kívánt hatást, mert az egészben mégis igazságos nép nem kiáltott „fesszisd meg”-et.

b) „A központi vizsgálatot sürgette.”

c) „A felügyelő-bizottságot felelősségre kívánta vonni.” A vád e két pontja sem sült el, mert a központi vizsgálat lekerését indítványozó tag oda nyilatkozott erélyes fölcsóllálásában, hogy mind ezen főbenjáró bűnöket ő követte volna el és nem vádlott, ezért tehát őt, az egyleti alelnököt s még vagy három tagot kell kivoksolni; hanem a gyűlés makacs volt és semmit sem akart elfogadni; így az egész dolog eloszlott a légben, mint a kihasadt hólyag tartalma.

Ez az egész kisorsolásom története.

Az esemény utoljára is nekem nyújtotta a legértékesebb tanulságot. Teljesen kiismertem pár jóakarómat, kiket sok esetben hathatósan támogatam és...

De spöngyát a személyi bántalmakra!

A mezőgazdasági előleg-egylet ügyére még legyen elég, hogy az most már az illetékes törvényszék előtt áll. Hírlapi cikkben tárgyalni fölösleges, elbírálni nem lehet. Az adatok a törvényszék kezében vannak. A törvényszék az adatok alapján ítélni fog. Egyéb szavam nem lehet hozzá, mint ohajtanom, hogy teljesejék be, mit az erkölcsi rend és igazság követel: „Nyerve el az igaz jutalmát, a bűnös büntetését.” Hiszem, legyünk bár ellenfelek, senki sem ohajthat közülünk mást.

(Folytatása következik.)

Gondnoki jelentés

a Kézdi-Vásárhely városi és vidéki „Rudolf” kórház 1889. áprilhavi pénzes betegforgalmáról.

I. Pénztárnok tek. Kovács Károly ur kimutatása szerint márczius havában

1. BEVÉTEL:

a) takarékpénztárból kivétel — — —	54 frt 73 kr
b) a veres kereszt egylet központi igazgatóságától negyedévi segély — — —	200 frt — kr
c) ápolási díjakból — — —	87 frt 50 kr
d) elfogyasztott termények értéke — — —	04 frt 81 kr
Összesen 347 frt 04 kr	

2. KIADÁS:

a) pénztárnok által mult hóban fedezett kiadási többlet — — —	11 frt 69 kr
b) kórházi aprólékos kiadásokra — — —	15 frt — kr
c) gabonáért — — —	42 frt — kr
d) O. O. kihordásért — — —	8 frt — kr
e) M. J. számlája — — —	3 frt — kr
f) aprólékos kiadásokra — — —	10 frt — kr
g) főápolónő havi díja — — —	17 frt 82 kr
h) segéd-ápolónő havi díja — — —	7 frt 52 kr
i) szolgáló és szolgáló havi díja — — —	12 frt — kr
j) tej árában — — —	7 frt 44 kr
k) hus árában — — —	27 frt 92 kr
l) fűszerek árában — — —	18 frt 51 kr
Átvitel 175 frt 90 kr	

Áthozatal 175 frt 90 kr
m) hó folytán elfogyasztott termények értéke 4 frt 81 kr
n) pénztári maradvány a hó végén — 166 frt 33 kr

Összesen 347 frt 01 kr

II. Kórházi főorvos nagys. dr. Sinkovics Ignác
ur jelentése szerint

a) márcz. hórl. ápolás alatt maradt 12 férfi, 3 nő, 15 beteg,
b) április hóban felvételtett 13 férfi és 3 nő, össz. 16 „

ápolatott összesen 31 beteg

c) ezen beteg-létszámból elbocsátott gyógyul-
tan 13 férfi, 2 nő, javultán 1 férfi, össz. — 16 beteg

ápolás alatt maradt 15 beteg.

Az ápril havában gyógykezelt 31 beteg ápolása 401 apo-
lási napot tett ki.

Kézdi-Vásárhely, 1889. május 15.

Dobay János,
gondnok.

Felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos:
Ifj. Dobay János.

Sz. 2298. tkkvi.
1889.

Arverési hirdetményi kivonat.

A kézdívásárhelyi kir. törvényszék mint telek-
könyvi hatóság közhírré teszi, hogy ügyvéd Csiki
József kézdívásárhelyi lakos végrehajtónak Mi-
hály Antal polyáni lakos végrehajtást szenvedő
elleni 4 frt tőkekövetelés és járnélkaí iránti vég-
rehajtási ügyében a kézdívásárhelyi kir. törvény-
szék területén lévő Polyán határára fekvő, a kézdí-
polyáni 1534. sz. tljkvben 978., 979./., hr. szám
43 frt, 1205. hr. szám 7 frt, 1256., 1257. hr. szám
12 frt, 1523. hr. szám 11 frt, 1524. hr. szám 1 frt,
2536. hr. szám 78 frt, 5476. hr. szám 147 frt, 6197.
hr. szám 65 frt, 7956. hr. szám 11 frt, 7957. hr.
szám 37 frt, 8732. hr. szám 82 frt, 8926. hr. szám
165 frt, 9795. hr. szám 105 frt, 9904. hr. szám 16
frt, 968. hr. szám 402 frt becsértékű ingatlanokra
az árverést a fennebb ezennel megállapított ki-
kiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb meg-
jelölt ingatlanok az 1889. évi június hó 4-ik napján
délelőtt 9 órakor Polyán község házában megtar-
tandó nyilvános árverésen a megállapított kikiál-
tási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok

becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881.
évi LX. törvényozikk 42. §-ában jelzett árfolyam-
mal számított és az 1881. évi november hó 1-én
3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet
8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a
kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. 60. t.
cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróság-

nál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszer-
ti elismervényt átszolgáltatni.

Kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság.
Kézdi-Vásárhelyt, 1889. évi április hó 17-dik
napján.

Vajna Gáspár,
kirendelt egyes bíró.

ÚJ ÜZLET KÉZDI-VÁSÁRHELYTT!!

Alólirt tiszteletteljesen hozom tudomására a n. é. helyi és vidéki közön-
ségnek, miszerint a helybeli piacon, Kovács F. gyógyszerész urnak a ref-
templom átellenében levő házában egy, a kor igényeinek megfelelő

FÉRFI- és NŐI DIVATÜZLETET

nyitottam, melyet Bécsben és Budapesten tett személyes bevásárlásaimmal a
tavaszi és nyári idényre dúsan elláttam, és pedig: férfi és női divatos ruha-
kelmékkel, zefir-, voál- és vászonfélék, fehér- és asztalneműek, szobakellékek,
rövidárúk, paplanokkal stb.; továbbá férfi- és női napernyők, ingek, gallérok,
kézleők, harisnyák, nyakkendők, cipők és kalapokkal. Különösen ajánlom

kitünő minőségű kesztyű-raktáromat

nagy-választékban. Főelvem a szoliditás és pontos kiszolgálás lévén, ezáltal
t. vevőimnek bizalmát megnyerni legfőbb törekvésem leendő; igyekezni fogok
ennek elérésére teljes erőmből megtenni minden lehetőt; mely biztosításom
után kérem a nagyra becsült közönségnek tömeges látogatását.

Magamat jóindulatú szíves pártfogásukba ajánlva, maradok

kész szolgálattal:

3—

CZETZ MÁRTON.

ÚJ ÜZLET KÉZDI-VÁSÁRHELYTT!!

"Zacherlin"

A legkitünőbb szer valamennyi rovar ellen!

E kiváló különlegesség meglepő erővel és gyorsasággal semmisíti meg a lakásokban, kony-
háknak, vendéglőkben, ugyszintén a házi állatainkon, istállóknak, növényeken, üvegházakban és ker-
tekben levő kártékony bogarakat. Valódi minőségben csakis eredeti, aláírással és védjeggyel ellá-
tott üvegekben kapható. A mi papirban kimérve árultatik, sohasem valódi „Zacherl-különlegesség“!

J. ZACHERL. Bécs, belváros, Goldschmied-utca 2.

K A P H A T Ó:

Kézdi-Vásárhelyt: **Janesó Geiza** gyógyszerházban.
" **Kovács Ferencz** gyógyszer.
" **Csiszár Pál** kereskedésében.
" **Dávid János** kereskedésében.
Csik-Karczfalván: **Boltresz Ferencznél.**
Csik-szeredában: **Gál József** kereskedésében.

Előpatakon: **J. Müller** gyógyszerházban.
Sepsi-Szentgyörgyön: **Betegh Bálint** gyógyszerházban.
" **Dávid György** gyógyszerházban.
Uzonban: **Goldstein Jakab** kereskedésében.
Temesváry G. és fiainál.